VERKTYG FÖR ATT VARA FARLIGA UTÅT, MEN SÄKRA INÅT.

Håkan X Persson
Marinstaben, FM

Operativ effekt

- → Farlig för motståndaren
- → Säker för
  - → Egen personal
  - → Tredje man
  - → Yttre miljö

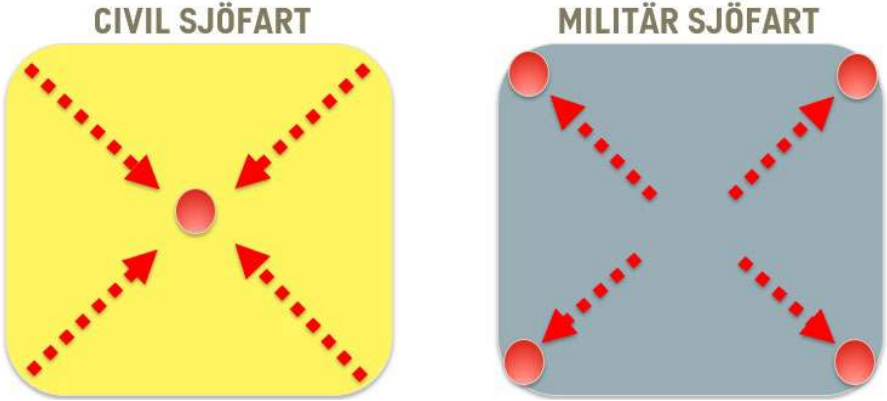

ÖVNING vs SKARP VHT

Train as you fight

Fight as you trained

Att ligga på gränsen för att vara farlig

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARSMAKTEN
5P - propper planning prevents poor perfomance
Den förberedde överlever

RISKBEDÖMNING

All verksamhet ska

RISKHANTERAS

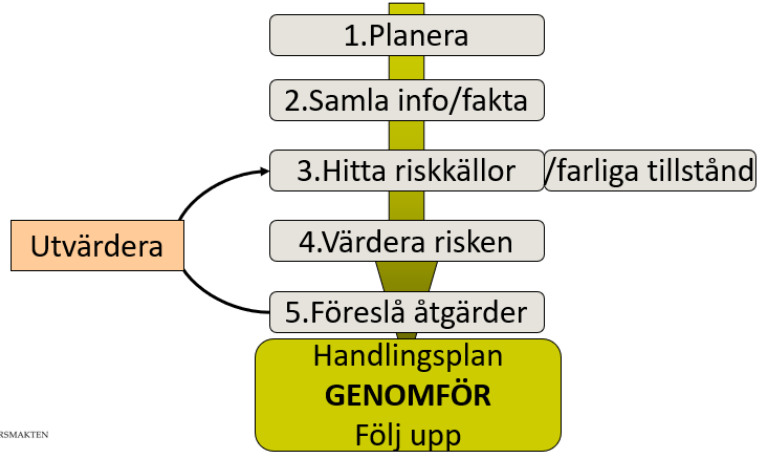
- istället för att konsekvenshanteras

Genomför ni riskhantering?

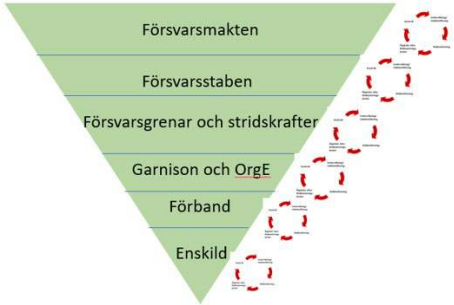
FÖRSVARSMAKTEN

SAM - SYSTEMATISK arbetsmiljöarbete

RSMAKTEN

FÖRSVARSMAKTEN

Beordrande chef

- Ta framgrundförutsättningar
- Genomför grundläggande bedömning

Chef / övningsledare

- Övergripande skedesindelning
- Detaljplanering

Chef / övningsledare

- Riskbedömning - Riskhantering
- Värdera kvarvarande risker

Chef / övningsledare

- Inhämta tidsfaktorer
- Fastställ sjukvårdberedskap

Chef / övningsledare

- Fastställ order
- Delge kvarvarande risker

Riskklassificering

(exempel)

- **Arbetsmiljö**
  - Fysisk
  - Social
  - Organisatorisk
- **Verksamhetssäkerhet**
  - Marksäkerhet
  - Sjösäkerhet
  - Flygsäkerhet
  - Trafiksäkerhet
  - Trafikvärdighet
  - Elsäkerhet
  - Tp farligt gods
  - Brandskydd
  - IFTEX
  - BVKF
- **Verksamhetsplanering**
  - Uppgifters lösande
- **Kommunikation**
- **Ekonomi**

Riskidentifiering – SKYDDSVÄRDA TILLGÅNGAR

<u>Exempel</u> på skyddsvärda tillgångar

- Liv och hälsa
- Uppgiftens lösande
- Materiel
- Miljö
- Anseende/varumärke
- Ekonomi

Basfaktorer

- Övningens svårighetsgrad

- Personal
  - Utbildningsnivå
  - Erfarenhet
  - Fysisk status
  - Etc

- Materiel
  - Tillgänglig materiel
  - Status
  - Säkerhetsmateriel

- Säkerhetspersonal
  - Antal
  - Utbildningsstatus

Omständighetsfaktorer

- Miljöfaktorer (väder)
  - Sikt
  - Nederbörd
  - Temperatur
  - Vind
  - Terräng

- Status personal (stridsvärde)
  - Hälsoläge
  - Viloläge
  - Mat / dryck

- Säkerhetspersonal
  - Antal
  - Utbildningsstatus

riskhantering

All verksamhet ska riskhanteras!

- ≥ Sannolikheten att något inträffar?
- ≥ Konsekvensen av att det inträffar?
  - ≥ Riskreducerande åtgärd
  - ≥ Kvarvarande, kalkylerade risker.

5. Mkt hög	Måttlig	Hög	Hög	Mkt hög	Mkt hög
4. Hög	Måttlig	Måttlig	Hög	Hög	Mkt hög
3. Måttlig	Låg	Måttlig	Hög	Hög	Hög
2. Låg	Låg	Måttlig	Måttlig	Måttlig	Måttlig
1. Mkt låg	Ingen synbar risk	Låg	Låg	Måttlig	Extraordinär händelse
Sannolikhet / Konsekvens	1. Försumbar	2. Måttlig	3. Betydande	4. Stor	5. Mkt stor

Mall för riskanalys

Försvarsmakten

Dokumentnamn: M-Riskanalys
Skyddsområde/Tjområde:
Processägare:
Framtagen av:
Fastställd av:
Utskriftsdatum: 2026-10-19 15:45

Riskanalys gäller:
Ort:
Datum:
Medverkande:

Vid behov/krav av fastställning. T.ex. omorganisation, personalfrågor mm
Fastställd av:

Förklaring av riskbedömning Mer information under fliken "hjälp".

Sannolikhet	Konsekvens/Påverkan
1 Mycket låg, Osannolik	1 Försumbar
2 Låg, tvivelaktig	2 Måttlig, Lindrig
3 Måttlig, möjlig	3 Betydlig, Kännbar
4 Hög, trolig	4 Stor, Allvarlig
5 Mycket hög, sannolik	5 Mycket stor, Synnerligen allvarlig

Färgerna nedan i S*K
Låg (se tabell)
Måttlig (se tabell)
Hög
Mycket hög

SANNOLIKHET					
5 Mycket hög	Måttlig	Hög	Hög	Mycket Hög	Mycket Hög
4 Hög	Måttlig	Måttlig	Hög	Hög	Mycket Hög
3 Medel	Låg	Måttlig	Hög	Hög	Hög
2 Låg	Låg	Måttlig	Måttlig	Måttlig	Hög
1 Mycket låg	Ingen synbar risk	Låg	Låg	Måttlig	Extraordinär händelse
	1 Försumbar	2 Ringa	3 Betydlig	4 Stor	5 Mycket stor
	KONSEKVENS				

Undersökning och riskhantering		Beräkna riskerna			Åtgärda riskerna			Beräkna riskerna			Följa upp åtgärderna		
Risk (Kort beskrivning)	Bakomliggande orsaker Varför kan risken uppstå?	Riskvärde S	K	RV	Planerad Åtgärder (till handlingsplan) Hur kan vi förbättra? Hur får vi ner riskvärdet?	Ansvarig för åtgärd Namn Befattning	Klart senast Datum	Riskvärde S	K	RV	Uppföljning Beskriv åtgärdens resultat Hur och när? (hänv till ev uppdrag)	Uppföljning Namn Befattning	Uppföljning Datum
Grundstötning	Brist i sjökortsplanering pga tidsbrist	3	3	9	Sjökort planeras kvällen innan.	Kn Olsson	2026-12-15	2	2	4			
Kollision													
Man över bord													
Eldavbrott													
Brand MR													
Klämd hand taklucka													

Omhändertag risken!

→ Eliminera risken
– Ta bort bristen så eliminerar du den!

→ Motverka risken
– Minska sannolikheten och/eller konsekvensen av den

→ Bevaka risken
– Informera alla om risken, kontrollera särskilt under genomförande

RiskNIVÅ + tid till sjukvård = sjukvårdsberedskap

Mycket hög risk	•Verksamheten bör ej genomföras
Hög risk	•R3
Måttlig risk	•R2
Låg risk	•R1
Ingen synbar risk	•Inget behov av sjukvårdsberedskap

FÖRSVARSMAKTEN

Riskhanteringen upphör inte med planeringen

- ≥ Kontroller inför uppstart.
- ≥ Kontroller och uppmärksamhet under genomförande.
- ≥ Utvärdering och erfarenheter efter genomförande

Riskanalys

FM Säkerhetsreglemente Gemensam, SäkR G. (Länk forsvarsmakten.se)

RISKHANTERING

Det här avsnittet av Gå på! Marsch! handlar bland annat om hur Försvarsmakten jobbar med riskhantering på olika nivåer och vad som är viktigt att ta med i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Utöver överbefälhavare Michael Claesson och försvarsmaktsförvaltare Rickard ”Bronco” Wilhelmsson gästas avsnittet av Försvarsmaktens huvudskyddsombud Anders Salenbo och pliktrådet Alvin Swärd.

ÖB POD - Gå på! Marsch! avsnitt RISKHANTERING (länk Spotify)

FRÅGOR?